

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ТВОРЧОСТІ ВОЛОДИМИРА ПЕТРИКА

Куртєва Карина Русланівна

аспірантка Харківської державної академії культури

м. Харків, Україна

Анотація: Розглядається життя та творчість балетмейстера Володимира Петрика, етапи його творчого шляху та особливості роботи, яка нерозривно пов'язана Державним Гуцульським ансамблем пісні і танцю.

Ключові слова: танець, гуцульський танець, народна хореографія, балетмейстер, ансамбль пісні і танцю.

Життя та творчий шлях цього майстра танцю не можна назвати легким. Можливо, завдяки багатьом випробуванням долі Володимир і став тим, ким ми сьогодні його знаємо.

Народився і зростав у прикарпатському селі Вороні Коломийського району [3, с. 18] 30 серпня 1921р. Завдяки життю в селі він отримав найдорожчі цінності життя, а саме: у дитини сформувалося відчуття національного характеру, прищепилась любов до рідного села, до усього самотнього та неповторного.

Петрик був дуже обдарованою дитиною, відрізнявся дивовижною музикальністю, мав хист неабиякий до співу й танцю, а також міг похвалитися невичерпною фантазією.

Жоден сільський фестиваль, жодне весілля чи великодні забави, не відбувалися без того, щоб не можна було побачити танці Володимира. Така народна «закалка» зіграла, у подальшому, вирішальну роль в його творчості.

Як і багато сільських дітей Петрик ходив до школи.[2] Мріяв навчитися грати на скрипці, відкладав кожну копійку на протязі року й таки купив собі інструмент. Він самотужки, у вільні вечори, вчився грі на скрипці. Згодом, у селі було створено сільськогосподарське товариство «Вишкіл», одним із

напрямів якого було прищепити любов молоді до культурних надбань народу – до співів, музики, танцю.[3,с.19]. Тут Володимира Петрика та його здібності помітили, наслідком чого стала участь у постановці вистав. Після спеціальних курсів диригував самодіяльним хором, але залишався зграбним і спритним танцюристом. Саме в цей час у Володимира проявляється талант до постановки танців. «Чумацький» танець з батіжками та «Катерина» – його перші роботи як постановника. Вони мали успіх, а згодом, навіть, поставлені на професійній сцені.

Найголовніші зустрічі у своєму житті Петрик завдячую випадку та долі. У 1939р. він знайомиться з уже відомим на Прикарпатті балетмейстером Ярославом Чуперчуком, який гідно оцінив талант хлопця та запросив його до Гуцульського, щойно створеного, ансамблю пісні і танцю. Коли, на одному з концертів були присутні представники українського товариства з Відня, вони відзначили неабиякий талант Петрика та дали йому виклик-запрошення до Віденської балетної школи.

Війна була нелегким часом для діяльності творчих колективів. Багато з них перестали працювати. На жаль вдача не завжди була на стороні Петрика, так у 1942 році приїхавши провідати батьків потрапляє у до рук фашистів, які забрали його на роботу до Німеччини. Та йому щастить, він опиняється у Відні, де має змогу у вільний час відвідувати Віденську музичну школу, де два роки навчався хореографії та вивчав анатомію, музичну грамоту, вокал, композицію, народний і класичний танці. [1,с.120]

Дізнавшись, що Галичину звільнено митець вирішує повернутися додому, але його знімають з потяга як підозрюваного у співробітництві з німцями. І тільки через два довгих роки від Коломийського театру надходить лист з викликом на ім'я В. Петрика, де його запрошували повернутися в творчий колектив. До речі, ніяких злочинів за Володимиром не рахувалося і йому дозволили повернутися на рідну землю.

У цей же час Ярослава Чуперчука, який був головним балетмейстером ансамблю запрошують до Львова і посаду головного балетмейстера Гуцульського ансамблю пісні і танцю обіймає Володимир Васильович Петрик.

Наслухавшись безліч переказів, прочитавши багато легенд про боротьбу народного ватажка Олекси Довбуша і його опришків про поневолення гуцулів та побувавши на батьківщині славного героя, в селі Печеніжині, Володимир Петрик робить постановку складного хореографічного твору – «Опришки Олекси Довбуша», яким і дебютує як балетмейстер. У цьому творі засобами хореографії розкриваються мужність і відвага, душевне багатство і поетичність гуцулів.[3, с.20]. Вся Україна схвально відреагувала на першу роботу маестро. Всі, крім тогочасного обласного начальства, яке усуває Петрика з посади балетмейстера(з політичних причин), та згодом відновили його діяльність як головного балетмейстера.

Пізніше, вже сам Григорій Верьовка запрошує Петрика поставити хореографічне полотно на гуцульському фольклорному матеріалі в Заслуженому українському народному хорі. Так у репертуарі колективу з'явилася хореографічна сюїта «Галявина», з якою вони об'їздили весь світ.

У хорі Верьовки пізніше ним поставлені «Аркан» та «Прикарпатська полька». Його запрошує Вірський і він ставить у його ансамблі «Гуцулку», а з його «Косівчанкою» ансамбль пісні і танцю Прикарпатського військового округу виїжджає до Швейцарії. І в кожному танці – справжній народний колорит, свіжість хореографічного малюнка, яскравість і різноманітність танцювальних рухів, що свідчить про невтомні пошуки балетмейстера.[3, с.21].

Володимир Петрик був унікальною людиною. Він знав особливості народного одягу, традицій і фольклору кожного регіону Івано-Франківської області й вміло користувався своїми знаннями, застосовуючи їх для створення нових концертних номерів.

Підтримував зв'язки з професійними театрами, завдяки чому мав змогу виступати не лише як хореограф, а й як режисер. Так, повість М.Коцюбинського «Тіні забутих предків» була вирішена хореографічно на

сцені Івано-Франківського театру, а в Сімферопольському театрі Петрик має змогу ставити танці до п'єси «У неділю рано зілля копала», у Тернопільському – до п'єси «Земля», а в Харківському академічному театрі – до п'єси «Украдене щастя» і це далеко не весь перелік.

Характерною рисою танців, створених Володимиром Петриком, є їх глибока народність. Поставлені ним «Чабани», «Гуцулка», «Космачанка» сповнені народного дотепу, невимушеності, безпосередності. Кожен із цих танців своєрідний, але всі вони підкорюються єдиному принципові – принципу народності. Він бере за основу бачені танцювальні рухи і ставить колоритні хореографічні композиції. [3, с. 21].

У свій час його вважали найбільшим знавцем і пропагандистом гуцульського танцю. Запрошували для проведення, сучасною мовою, майсер-класів гуцульського танцю з молодими, ще недосвідченими педагогами або просто любителями. Завдяки діяльності В.Петрика гуцульський танець вийшов на новий рівень розвитку, став популярним і на сьогодні займає почесне місце в світовому хореографічному мистецтві. За всі роки, які він працював у Гуцульському ансамблі пісні і танців він виховав багато обдарованих артистів, які стали продовжувачами його справи життя. Серед них, такі відомі нам постаті як Василина Чуперчук, Георгій Железняк, Заслужені артисти України Іван Курилюк, Дарій Ластівка та інші.

Також треба зазначити великодушність В. Петрика, який ніколи не робив із своїх знань таємниці, навпроти, охоче допомагав кожному, хто цієї допомоги потребував. Недивно, що при святкуванні 100-річчя української еміграції в Канаді і Америці, де проходили концерти українських хореографічних колективів, концерт кожного колективу починався або закінчувався танцем у постановці В. Петрика. [3, с. 23]

За свої 54 роки творчої діяльності В. Петрик отримав багато нагород, дипломів, премій. У 1963 році Володимирові присвоюють почесне звання «Заслужений артист України», а у 1997 звання «Народний артист України», 2001 рік – Президентська премія.

Діяльність В.Петрика є дуже ваговою для розвитку хореографічного мистецтва як професійного так і аматорського. Про це свідчить популярність його танців, які залюбки переймають малодосвідчені хореографи-початківці та й вже зрілі майстри.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1.Бігус О. О. Народно-сценічна хореографія Прикарпатського регіону:монографія / О.О. Бігус. - Київ : Видавництво Ліра-К, 2015.-182с.

2.Відомі балетмейстри. URL<https://sites.google.com/site/artistibalet/home/vidomi-baletmejstri> (дата завершення: 11.01.2021).

3. Стасько Б. Хореографічне мистецтво Івано-Франківщини / Б. Стасько. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2004. – 312 с.: 8 с. кол. Іл.